

Italijanski odgovor Hudsonu

Italija bo stala prvi dan ob strani Nemčije, ako bi morala v vojno zaradi Gdanska — Londonski „mirovni načrt“ pomeni za Nemčijo in Italijo žalitev. Velesili osi moreta sprejeti le eno samo rešitev: uresničenje njihovih zahtev.

RIM, 27. julija. Havas. V odgovoru na komentar nekega tujega lista, ki je zahteval, da Italija, ne bo šla v vojno zaradi Gdanska, piše glavni urednik Virginio Gayda v svojem listu »Giornale d'Italia«: Ugotovljamo: ako bodo velesile, ki obkrožujejo Nemčijo in Italijo, prisilile rajši v vojno zaradi Gdanskega ali česar koli, bo Italija že prvega dne stala ob strani svoje zaveznice, in ako bodo angleške ladje in leta skušala iti čez Sredozemsko morje, bodo naletela na italijanske ladje in letala.

ITALIJA IN HUDSONOV NAČRT

RIM, 27. julija. Italijanski listi s prav tako odločnostjo odklanjajo Hudsonov »mirovni načrt«, kakor nemški in smešijo Anglijo, ki je po njihovi sodbi zašla v tak položaj, da doživlja na vseh straneh same kapitulacije: na Daljnem vzhodu, v Moskvi in sedaj še s svojimi ponudbami Nemčiji. Toda v Londonu morajo končno že spoznati, da tudi vse kapitulacije ne bodo nič pomagale, ako Anglija ne bo pristala na novo ureditev Ev-

rope in sveta v smislu Nemčije, Italije in Japonske. Pri tem ne gre za kaka »posojila« in kako »soudružbo« pri izkoriščanju surovin, kakor si v Londonu zmotno predstavljajo, ampak za prepustitev celotnega življenjskega prostora Nemčiji, Italiji in Japonski. Kadar bodo izpolnjene te prirodne zahteve treh velesil, ne bo niti Nemčija niti Italija potrebovala nobenih kramarskih kupčij z Anglijo v obliki blagohotnih kreditov in surovin. — Hudsonov »mirovni načrt« Nemčije in

Italije ne more premotiti in je za njiju žaljiv.

NEMŠKI IN ITALIJANSKI NAČRT

Kako si Nemčija in Italija predstavljata novo, prirodno ureditev Evrope in sveta, je bilo že ponovno jasno povedano. Nemčija je določno in nespremenljivo postavila svoje zahteve glede Gdanskega, Koridoria in svojih življenjskih interesov v vzhodni Evropi in kolonijah. Prav tako je znana italijanska parola, ki se glasi: Tunizija, Džibuti, Suez. Ako si v Londonu in seveda tudi v Parizu zares žele miru, potem naj stavijo Berlinu in Rimu tak »mirovni načrt«, ki bo vseboval rešitev navedenih vprašanj. Ako pa v Londonu takega načrta ne bodo postavili, bosta Nemčija in Italija sami poskrbeli, da dosežeta čimprej to, kar jima po narodi in zgodovinskem razvoju brezpogojno pripada.

Zapiski

Achile Starace

Italijanski državni minister in bivši generalni tajnik fašistične stranke je dejal te dni ob neki priliki, da se sredozemeljski problem ne more rešiti le deloma, ampak v celoti in temeljito. Nova Italija je postala sila, ki ne more trpeti, da bi jo kdor koli omejeval v njenem lastnem življenjskem prostoru, ki obsega vse Sredozemsko morje. Veliki Britaniji pomeni to morje samo del poti v njene prekomorske, izvenevropske posesti, sicer pa nima na njem nobenega drugega opravka. Časi ko je bila glavna sila tudi v tem delu sveta in ko je imela prvo besedo v sredozemeljskih vprašanjih, so minili in jih je treba za vselej likvidirati. Prav tako ne more več imeti tu glavne besede Francija, ki se le z eno, in sicer krajišo obalo dotika Sredozemskega morja. Edina velesila, ki je vsa sredi tega morja, ima potrebo in pravico, da o njem odloča in uredi vsa njegova vprašanja tako, kakor terjajo interesi mladega italijanskega imperija. S tem pa ni rečeno, da hoče Italija Sredozemsko morje komur koli zapreti ali ga odriniti od prometa po njem. Zato se dajo vsa vprašanja Sredozemlja rešiti v italijanskem smislu tudi na miren način.

Tudi slepci!

Kakor poročajo italijanski listi, bodo v Italiji vse tiste invalide, ki so v svetovni vojni oslepel, uvrstili v posebne odrede, da jih bodo uporabljali za specialno službo. Izkazalo se je namreč, da so slepci, ker niso izpostavljeni motnjam po optičnih vtisih, sijajno uporabni za službo pri zvočno-prisluškovalnih aparatih, ki so, kakor znano, važen pripomoček pri obrambi proti letalskim napadom.

Vodja švicarskih nacistov izdajalec

Dr. Alfred Zanger, ustanovitelj in vodja nacistične stranke v Švici, se bo moral zagovarjati pred sodiščem zaradi izdajstva. On in njegovi tovariši so hoteli posnemati gibanje v sosedni državi in spremeniti Švico v totalitarno državo. Obtožnica jim očita zvezo z Berlinom, od koder so dobivali tudi denar za financiranje nacistične propagande.

Nune morajo iz bolnišnic

Iz dunajske bolnišnice Lainz so odpustili nune in jih nadomestili z nacističnimi bolničarkami. Nune, ki ne smejo več poučevati v šolah in streči bolnikom, se uče zdaj tujih jezikov, da bi našle drugod zaposlitve. Zaprli so tudi več ženskih samostanov v Avstriji, kapucinski vrt samostana v Salzburgu je izpremenjen v ljudski park.

Zahteve madžarskih Nemcev

Vodja nemške manjšine na Madžarskem, dr. Fran Basch, je v imenu rojakov predložil budimpeštanski vladi obširno spomenico, kjer v trinajstih točkah formulira zahteve Nemcev. V parlamentu hočejo imeti najmanj 15 poslancev, dovoliti se jim mora ustanovitev in delovanje narodne socialistične stranke ter nošenje hitlerjevskih znakov in uniform. — Madžarska vlada mora preprečiti vsako protinemško propagando v tisku in javnem mnenju. Spomenica naveda na kraju, da biva na Madžarskem 700.000 in ne 478.000 Nemcev, kakor trdi uradna madžarska statistika.

Danes odločilni sestanek v Moskvi

V Londonu, Parizu in Moskvi presojuje najnovejši razvoj angleško-francosko-ruskih pogajanj zelo optimistično — Priprave v Londonu in Parizu za odpošiljatev vojaške misije v Moskvo

LONDON, 27. januarja. O vsebini novih angleško-francoskih navodil, ki so bila včeraj odposlana v Moskvo, ni bilo mogoče na uradnem mestu izvedeti nobenih podrobnosti. Vendar se je izvedelo, da je pomoč baltičkim državam, Poljski Romuniji, Grčiji in Turčiji že absolutno zagotovljena. Sporni točki sta ostali še Švica in Nizozemska, a splošno se sodi, da je misel na garancije tema dvema v Moskvi že dokončno propadla. Na njuno mesto naj bi stopili Portugalska in Egipt, dve za zahodni demokraciji zelo važni državi. Dokončno pa kaže tudi še ni razčiščen pojem »indirektnega napada«. — Glede generalštabnih pogajanj je sigurno, da so uvrščena v novi angleško-francoski

predlog in se tu splošno pričakuje, da bo Moskva predloge sprejela v celoti.

MOSKVA, 27. julija. Sestanka Stranga, Seedsa in Naggyara z Molotovim in Potjemkinom mislilo še ni bilo, kakor se je v javnosti pričakovalo. Ta sestanek bo danes in splošno vlada prepričanje, da bo sovjetska vlada sprejela nove predloge in pozdravila pristanek Anglije in Francije na generalštabna pogajanja. Pogajanja Anglije, Francije in Rusije so v zaključnem stadiju in bo zato današnji sestanek odločilne važnosti.

LONDON, 27. julija. »Daily Telegraph« poroča, da bo general Ironside, generalni inspektor angleških prekomorskih bojnih sil, šef angleške vojaške misije, ki pojde

v Moskvo, Vlada izbira tudi že ostale visoke funkcionarje iz vseh vrst vojske, ki bodo člani misije. List pa dodaja, da je sklenitev vojaškega sporazuma seveda od visna od sklenitve političnega sporazuma. Vendar je dejstvo, da se je atmosfera v Moskvi zelo izboljšala.

PARIZ, 27. julija. Tudi v Parizu presojuje najnovejši razvoj angleško-francoskih pogajanj s sovjetsko Rusijo zelo optimistično in pričakuje, da bo sporazum v najkrajšem času dosežen. V teku so tudi že priprave za odpošiljatev francoske vojaške misije v Moskvo in se s tem v zvezi omenjajo razna imena. Teh verzij doslej še ni bilo mogoče kontrolirati.

Novo angleško posojilo Kitajski

TOKIO, 27. julija. Kakor se izve iz poučenega vira, je Anglija dovolila včeraj vladi maršala Čangkajskega posojilo treh milijonov funtov šterlingov. Ta vest je tu zelo neugodno odjeknila in nekateri listi, ki so proti sporazumu z Anglijo, so jo objavili v senzacionalni obliki, obtožujoč London, da hoče sedeti na dveh stoli.

Kitajska se ne bo vdala

ZNACILEN ČLANEK MARŠALA ČANGKAJSKEGA V ZVEZI Z ANGLEŠKO-JAPONSKIM NAČELNIM SPORAZUMOM

CUNGKING, 27. julija. Havas. Maršal Čangkajski je napisal članek, v katerem pravi, da ne bo noben pritisk od zunaj vplival na odpor kitajske armade. Če sklepajo tuje države z Japonsko sporazum, bo to še bolj zedinilo kitajske narodne moči k složnemu odporu, po katerem bodo brez dvoma prišle do končnega cilja. Boj kitajskih množic je sveta vojna za obstoj domovine. Borili se bomo proti Japonce, četudi z lastnimi silami. Zeleni smo, da nas prijateljske države pri tem podpro, toda, če nam bo ta podpora odpadla, se bomo krepko branili

dalje. Ne priznavamo nobenega sporazuma tujih sil, v katerem bi bili prizadeti kitajski narodni in državni interesi. V boju za svojo neodvisnost se Kitajska ne bo ustavila pred še tako veliko zapreko.

Češki emigranti izven zakona?

PRAGA, 27. jul. List »Die Zeit«, organ sudetskih Nemcev, prinaša vest, da pripravlja protektorat načrt, po katerem se bodo vsi bivši predstavniki režimov ČSR, ki so pobegnili v tujino, postavili izven zakona, njihovo premoženje se bo pa zaplenilo.

Sankcije USA proti Japonski

ZEDINJENE DRŽAVE ODPOVEDALE TRGOVINSKO IN PLOVBENO POGODBO Z JAPONSKO TER PRIPRAVLJAJO PREPOVED VSEH DOBAV SUROVIN IN OROŽJA.

WASHINGTON, 27. julija. Vlada USA je sprejela sklep, s katerim odpoveduje trgovinsko in paroplovno pogodbo z Japonsko iz leta 1911. Ta sklep, ki je izzval v javnosti veliko presenečenje, je bil objavljen sinoči ob 21.30. Funkcionar vlade, ki je sklep sporočil tistom, je dejal, da je cilj vlade boljše zaščititi ameriške interese. Odpovedni rok znaša 6 mesecev. V tem času bo kongres lahko razpravljalo o vprašanju izvoza ameriških surovin na Japonsko. Zunanje ministrstvo je smatralo to pogodbo kot oviro za prepoved izvoza surovin na Japonsko, ki je bila vsebovana v zadnji resoluciji senatorja Pittmana. Tekst odpovedi je zunanji minister Hull že izročil japonskemu veleposlaniku Hurinusuji. Odpoved je sledila, kakor se izve, po zadavnem sklepu zunanjega odpora senata. Prvi vtis odpovedi je ta, da pomeni resen opomin Japonski in je političnega značaja. S tem je odprta pot za splošno prepoved vseh ameriških dobav surovin in bojnega materiala Japonski kot represalija proti japonskemu ogražanju ameriških državljanov in interesov na

Maribor, 27. VII. 1939.

Začetek julija je bil v Curihu VIII. kongres Mednarodne strokovne zveze (MSZ) zanimiva kakor sam kongres je bila tudi njegova predzgodovina. Leta 1936 je zasjedal v Londonu VII. kongres te zveze v znamenju velike ofenzive mednarodnega delavstva in zlasti pod močnim vtisom pomembnih uspehov francoskega organiziranega delavstva. CGT (Confédération générale du travail = Glavna delovna zveza), ki ji predseduje znani strokovničar Léon Jouhaux, je bila pravkar izvojevala veliko zmago (uvredba novih socialnih zakonov, 40-urni teden itd.). Bilo je jasno, da bi bila ta zmaga nemogoča, če bi nekdanje razcepjeno francosko sindikalno gibanje pred ofenzivo ne doseglo enotnosti v okviru CGT. Nič čudnega tedaj, da so se pojavila na londonskem kongresu močna prizadevanja za združitev v sindikalnem, in sploh delavskem gibanju v najširšem mednarodnem obsegu. Rezultat je bil, da je londonski kongres sprejel sklep, po katerem bi naj izvoljeni generalni svet MSZ poskušal vse za dosego enotnosti mednarodnega sindikalnega gibanja, posebno da pride do združitve s sovjetsko strokovno zvezo.

Po kongresu so se začele akcije s strani tistih elementov, ki jim iz različnih razlogov ni do enotnega delavskega gibanja, da se ta enotnost onemogoči. V resnici so dosegli, da je bilo vprašanje pogajanj s sovjetsko strokovno zvezo (ki so se že bila vršila) na konferenci generalnega sveta MSZ leta 1938 v Oslu odstranjeno z dnevnega reda. Od tega trenutka se je zaostrija kampanja okoli tega vprašanja z obeh strani. Pristaši enotnosti v vrstah MSZ so očitali generalnemu svetu, da je prekršil pravila zveze, ker kot forum, ki je podrejen kongresu, ni imel pravice ovreči njegove sklepe. Okrepila se je propaganda za združitev. Najrazličnejše krajevne in deželne strokovne organizacije v vseh državah, kjer je močno razvito svobodno strokovno gibanje, so na zborovanjih izrazile potrebo, da se naj čimprej vzpostavi enotnost mednarodnega strokovnega gibanja. Pod vtisom mednarodnih dogodkov se je ta zamisel še okrepila.

Nasprotniki enotnosti, ki večinoma razpolagajo z birokratskim aparatom organizacij in s tiskom, so vodili srdito kampanjo proti takim težnjam. Ko se je približal VIII. kongres, so nasprotniki, da bi onemogočili diskusijo o tem vprašanju v okviru organizacij, da bi članstvu organizacij ne dali priložnosti, formulirati navodila delegatom v smislu razpoloženja množic, v tisku kratkomalo zamočali priprave za curiški kongres. Pred tem kongresom sploh niso sklicali zborovanj, na katerih bi moglo priti do izraza pravo razpoloženje delavstva. Tako se je pričel curiški kongres ne da bi imel velik del organiziranega delavstva direkten vpliv na njegov potek, kakaj zastopniki marsikaterih organizacij so prišli tja brez izrecnih navodil članstva, z namenom, da tam zastopajo stališče ozke birokratske skupine.

Na samem kongresu se je največ razpravljalo prav o vprašanju združitve, kar je razumljivo spričo dejstva, da bi v današnjem mednarodnem položaju imelo delavstvo mnogo več vpliva, če bi bilo enotno organizirano. Predlog o združitvi je prinesla britska delegacija, a podpirali so ga delegati Francije, Mehike in Norveške. Kljub velikemu trudu zagovornikov ni bil predlog sprejet. Za predlog je glasovalo 37 delegatov (Francija 14, Vel. Britanija 14, Mehika 5, Norveška 4), ki predstavljajo 9,3 milijonov organiziranih članov, proti je glasovalo 46 delegatov (Belgija 5, Danska 5, USA 12, Finska 1, Nizozemska Indija 1, Luxemburg 1, Palestina 2, Nizozemska 4, Poljska 4, Švedska 7, Švica 4), ki predstavljajo 6,2 milijona organiziranega članstva. Upoštevati pa je pri tem, da so številne sekcije v teh deželah za enotnost, kar pa pri sestavi delegacij ni prišlo do izraza. Proti predlogu so torej glasovale večinoma delegacije tistih organizacij, ki jim je vodstvo pod vplivom socialnodemokratskih strank v vladnih koalicijah (na pr. Danska, Švedska, Finska itd.). Vidimo tudi, da je zunanje politična orientacija vladnih krogov teh držav močno vplivala na odločitve sindikalnih vodstev. Moralo bi biti seveda obratno. Vsekakor pa kaže

Divjanje irskega terorizma

ATENTAT S KRVAVIMI POSLEDICAMI NA POSTAJO CHARING - CROSS IN TRIJE DRUGI ATENTATI. IZJAVA DE VALERE: IRSKA VLADA NE SIMPATIZIRA S TERORISTI.

LONDON, 27. julija. Reuter. Včeraj je eksplodiral na postaji Charing-cross peklenjski stroj. Eksplozija je povzročila znatno škodo in ranjenih je bilo tudi 5 železničarjev, od katerih so morali 3 prepeljati v bolnišnico. Več potnikov je bilo laže ranjenih in so dobili prvo pomoč na reševalni postaji. Atentat se smatra kot odgovor IRA na novi zakon proti terorizmu. Policija je uvedla temeljito preiskavo in odredila obsežne varnostne ukrepe. Zastrazene so vse postaje, vse proge in vsi mostovi in viadukti.

LONDON, 27. julija. Reuter. Irski teroristi so izvršili nocoj tri atentate v Liverpoolu. Prva eksplozija je porušila most Liverpoolskega prekopa 5 km daleč od mesta. Most se je porušil in deloma zajel vodo. Druga eksplozija, ki je bila le deloma izvršena, je nastala v nekem poštnem uradu v Liverpoolu samem. Vse proge in zgradbe je porušeno in opeka leži po ulici. Tretja eksplozija je pa nastala v pisemskem nabiralniku istega poštnege urada. Policija je pričela danes v Liverpoolu in Londonu temeljito preiskavo. Prijetih in zaslišanih je bilo več ljudi. Močni policijski oddelki stražijo vse mostove, proge in javne zgradbe.

LIVERPOOL, 27. julija. Reuter. Davi je policija prišla osebo, ki je osumljena, da je v zvezi z eksplozijo peklenjskega stroja v tuk, poštnem uradu tekom nocojsnje noči.

DUBLIN, 27. julija. Včeraj je bilo v senatu zastavljeno predsedniku irske vlade de Valeri vprašanje, ali namerava irska vlada objaviti svoje stališče nasproti irski republikanski gardi in njenim atentatom v Angliji. Na to vprašanje je de Valera odgovoril: Stališče naše vlade je popolnoma jasno, a položaj je težaven. Mi vidimo obe stranki in vemo tudi, da je bila z razcepitvijo Irske storjena velika napaka. Na žalost pa vlada nima sredstev, da bi odstranila vzroke, ki so rodili te dogodke v Angliji. Teh atentatov seveda ni mogoče opravičiti in irska vlada z atentatorji ne more simpatizirati. Na nesrečo povzročajo skrb tudi njej.

Krvavi boji v Mandžuriji

MANDŽURSKA VLADA RAZGLASILA NAD VSO DRŽAVO STROGO PRAVLJENOST. RUSKO POROČILO O BITKI.

HSINGKING, 27. julija. Mandžurska vlada je razglasila včeraj po vsej državi strogo pripravljenost. Kot vzrok se navaja položaj na meji Zunanje Mongolije, kjer divja že prava vojna in so zato nujno potrebni varnostni ukrepi. Razglasitev stroge pripravljenosti je prvi korak k razglasitvi vojnega stanja. Takoj je bila uvedena cenzura in okrepljene so bile vse straže na mejah. Posebni oddelki redarstva so bili razposlani v posamezne kra-

je, da skrbje za red in mir ter love vohune. Japonska in mandžurska vojska korakati proti meji zunanje Mongolije.

MOSKVA, 27. julija. Sovjetsko vrhovno poveljstvo objavlja, da se boji na mandžursko-mongolski meji nadaljujejo. Od 23. do 25. t. m. so se bili na fronti pri Kalkingolu boji brez prestanka. Pri operacijah sodeluje redno tudi letalstvo. — Agencija Tass poroča, da se doslej 20 sovjetskih letal ni vrnilo v svoje baze.

POTOVANJE KENTSKIH

LE BOURGET, 27. julija. Havas. Vojvoda in vojvodinja Kentska sta pristala na pariškem letališču, kamor sta dospela iz Croydona. Nekaj dni bosta visoka gosta ostala v Parizu, nakar bosta z avtomobilom potovala po Evropi.

NOVI SPOPADI V PALESTINI

JERUZALEM, 27. jul. Havas. V bojih z arabskimi teroristi v okolici Haife in Hebrona, kjer je posebno znana četa 200 mož ekstremistične lige so padli na obeh straneh trije mrtvi in več ranjenih. Blizu Tiberija so našli tri mrtve Arabce in nekoga žida.

BAJNE CENE UMETNIN

LONDON, 27. jul. Havas. Na današnji prodaji umetniških slik je bila Cesaneova umetnina »Gora zmage« prodana za 740.000 frankov, van Goghova slika »Oljke« za 705.000, Goyin portret pa za 1.200.000 frankov.

USA IN ARABIJA

WASHINGTON, 27. jul. DNB. Roosevelt je imenoval dosedanjega ameriškega poslanika v Kahiri, Berfisa, za poslanika v Ibn Saudovi državi. To imenovanje se smatra kot prvi korak k vzpostavitvi diplomatskih vezi med Ameriko in Ibn Saudovo Arabijo.

Borza. Curih, 27. julija. Beograd 10.—, Pariz 11.74%, London 20.75, New York 443, Milan 23.32%, Berlin 177.80, Praga 15.15, Sofija 5.40, Budimpešta 87., Bukarešta 3.25.

Falangisti pozivajo k disciplini

LONDON, 27. julija. Havas. List ABC, katerega vodstvo je bilo nedavno izročeno uredni tamkajšnjega falangističnega lista »Ariba«, objavlja uvodnik pod naslovom »Lestvica dolžnosti«, v katerem pravi med drugim: »Načela, na katerih stoji nova država, so hierarhija in disciplina. List dostavlja, da so med državljanstvo vojno vsi falangisti izpolnili to dolžnost. Zda ne gre več za umiranje, a vojna se prav za prav nadaljuje in najstrašnejši so vražnik v tej vojni je lahko nepreviđenost, nestrpnost in ambicije, posebno še prenašljivost. Poslušnost in podrejenost je dolžnost vseh.« Reuter pa poroča danes, da se kljub demantijem vzdržujejo govorice, da so generali Queipo de Llano, Solchaga, Yague in Aranda pobegnili iz Španije.

Beaussart pri patriarhu

BEOGRAD, 27. julija. Msgr. Beaussart, zastopnik pariškega kardinala Verdiera na ljubljanskem kongresu Kristusa Kralja, je obiskal včeraj pravoslavnega patriarha Gavriila v Sremskih Karlovcih.

ROMUNSKI PRESTOLONASLEDNIK V TURCIJI

BEOGRAD, 27. julija. Preko Niša in Sofije je došel romunski prestolonaslednik Mihael v Carigrad.

IZ ANGLEŠKEGA PARLAMENTA

LONDON, 27. jul. Reuter. Debata o angleški zunanji politiki je določena za prihodnjo sredo.

ta povezanost na silno važnost delavskih sindikalnih organizacij in daje vprašanju mednarodne sindikalne enotnosti poseben pomen.

Na curiškem kongresu so razpravljali tudi o drugih vprašanjih, od katerih je bila najvažnejša zadeva organiziranje mira. Léon Jouhaux je imel o tej temi obsežen referat, ki je napravil na udeležence globok vtis. Poleg mednarodne strnitve delavskega gibanja je zahteval takojšnjo sklenitev trozveze Anglija-Francija-Rusija. Zanimiva je bila diskusija, ki je sledila poročilu o delovanju zveze. Poročevalec je namreč na nepravilčen način primerjal nemško strokovno gibanje (pred nastopom novega sistema 1933. leta) s francoskim. Francoska dele-

gacija je to primerjavo ostro zavrnila, ker je bilo in je ravnanje francoskih strokovnih organizacij v popolnem nasprotju s tedanjimi nemškimi. Dočim so nemške organizacije stalno popuščale pod pritiskom nasprotnika, se je francosko organizirano delavstvo v odločilnih trenutkih znalo odločno boriti. Odnosni odstavek v poročilu je bil potem tudi oficijelno spreminjen.

V splošnem je pokazal ta kongres napredovanje delavskih organizacij v vseh krajih sveta, zlasti pa v demokratičnih državah. Pokazal je pa tudi, da se delavstvo čedalje bolj zaveda pomena narodne strnitve in da nasprotniki te ideje ne bodo mogli preprečiti razvoja v tej smeri.

Domaci zapiski

Italijansko odnakanje min. predsednika Cvetkovića

Odpravnik poslov italijanskega poslanstva v Beogradu je včeraj obiskal na Bledu predsednika vlade in notranjega ministra Cvetkovića ter mu izročil lento reda sv. Mavricija in Lazarja, s katero ga je odlikoval italijanski kralj Viktor Emanuel III.

Še o naporih za sporazum

Delo na popolni ureditvi države ter z njo zvezanega vprašanja, če toliko let obstaja in ovira naša politična napredka, ni baš enostavno. Vprašanje je zelo zapleteno in naloga je zelo velika ter zahteva mnogo resnosti in časa, še bolj pa iskrenosti in neposrednosti. Naporov vlade ne čim ni samo naše prebivalstvo, ampak tudi tujina, ki s simpatijami spremlja razvoj naših razmer. Moremo celo reči z ozirom na našo vlogo v tem delu sveta in z ozirom na naše konkretne in prijateljske odnose s vsemi državami, da se tujina veseli, da gremo po poti naše popolne notranje konsolidacije. To je eden najbolj važnih razlogov, da se tujina tako živo zanima za našo državo in da želi našega prijateljstva, piše »Samouprava«.

Dr. Korošec o bodočnosti Slovencev

V »Spominskem zborniku Slovenije« ki je izšel te dni, je napisal dr. Korošec članek o bodočnosti Slovencev, kjer pravi med drugim:

»Če vzamemo v roke zgodovino beremo, kako so v njej izginjali narodi z visoko kulturo in veliko politično močjo, se nehoti vprašamo, ali ne bo morda taka usoda nekoč doletela tudi naš slovenski narod? Ali ne bo morali čez nekaj stoletij zgodovinar pisati o slovenskem narodu, kako se je pojavil v začetku srednjega veka kot najzahodnejši rod južnih Slovanov, živel in razvil svojo kulturo, nato pa ugasnil in utonil v morju sosednih narodov? Naselili smo se na križišču potov, ki vodijo od sev. na jug, od vzhoda na zahod in smo se znašli, najmanj med slovanskimi narodi na točki, kjer se stikajo tri velike evropske rase. Izgubili smo kmalu svojo politično samostojnost, menjali gospodarje in gledali borbe tujerodnih pobočnikov za našo zemljo. Če bi nam bilo usojeno, da izginemo, bi se bilo to zdavnaj zgodilo.

Toda vse je minilo, narod, v temer ljih zdrav, pa je ostal, vztrajal in se kalil ob naporih tujih sil, ki so postavile cilj, da uničijo vse, kar je slovenskega. V teh borbah je politično dozorel in zmagal. Naše osvobodilno ni bilo slučajno, čeprav nam je svoboda vzklikla drugače kakor drugim narodom... Slovenski možje, slovenski narodni voditelji so nas pripravili na velike dni, ko je konec svetovne vojne prinesel s seboj prelom tisočletne zgodovine. V svobodni jugoslovanski državi smo svojo politično zrelost v dvajsetih letih zadosti pokazali. Slovenski narod je tudi še danes v svoji moralni osnovi zdrav in krepak. Ni dostopen za revolucionarne misli, sprejema jih šele, ko se je njihova pravilnost dokazala. Čvrsto zasidranemu v etičnih načelih so mu sveta načela pravičnosti, poštenja in spoštovanja povedi, božjih in človeških, Slovenci smo narod dela. Nismo vajeni živeti od rent in kapitalov. Brez pretresljajev, skozi katere so morali drugi narodi, sledimo Slovenci času in napredku. Mirno in z optimizmom zremo za to v bodočnost. Če smo se vzdržali skozi stoletja brez lastne države, nam bo toliko laže v Jugoslaviji, kjer smo svojo usodo povezali s srbskim in hrvatskim narodom. Če so se nam neprijazne sile podvojile, smo mi svoje podeseterili. Pot našega naroda se šele začne. Ne v zaton, temveč v življenje, z vero v Boga in v samega sebe!

Mariborska napoved: Malo oblačno in nekoliko vetrovno vreme. Temperatura se bo dvignila. Včeraj je bila najvišja temperatura 22,6, danes najnižja 13,0, opoldne 23,8.

Novice

Dom Matije Gubca – prosvetno žarišče

V Sloveniji je po vaseh nešteto domov, ki so zatočišča kmetijske prosvete in kulture na podeželju. Vsi ti domovi, pa naj jih je zgradila ta ali ona prosvetna organizacija, so po navadi vedno delo podeželske mladine, skratka tiste plasti našega kmetijskega življa, ki nosi v sebi klič novega in boljšega kmetijskega življenja. Vsak tak dom na podeželju je osrednji center vsega prosvetnega in kulturnega dela v kraju. Ko se zapro po štirinajstem letu za podeželskim otrokom vrata šole, mu postane kmetijski dom ono zatočišče, kjer se širi njegovo obzorje in kjer začne oblikovati svoj pogled na svet. Edino kmetijski prosvetni domovi nam morejo zgraditi zavedno kmetisko mladino, ki bo gledala na vse dogodke v svetu s svojega zdravega ljudskega stališča. K tem neštetim trdnjavam naše kmetijske prosvete na podeželju se bo pridružila te dni v Sv. Juriju ob Ščavnici nova kmetiska trdnjava – **Dom Matije Gubca**.

Dom Matije Gubca v Sv. Juriju v Ščavnici bo eden izmed prvih kmetijskih domov, ki bo nosil na pročelju zapisano ime onega kmetijskega puntarja, ki je dal življenje, da bi priboril boljše življenje svoji brezpravni kmetijski raji. Tudi mladina pri Sv. Juriju je nadejala svojemu no-

vemu domu ta naslov, ker hoče z zavestjo hoditi po stopinjah svojega velikega puntarja.

Prav zaradi tega bo slavnostna otvoritev novega kmetijskega prosvetnega Doma Matije Gubca v nedeljo, 30. julija v Sv. Juriju ob Ščavnici manifestacija

kmetijske mladine, ki si je ta dom zgradila, pa tudi manifestacija kmetijske prosvete in kulture vsega našega podeželskega prebivalstva, ki bo prišlo od blizu in daleč k otvoritvi doma. Obenem bo to velik kmetijski praznik, na katerega bo šel vsak, ki čuti z našim podeželjem.

Celjska razstava

V soboto, 29. t. m., ob 10. dopoldne bo otvorjena Celjska razstava. Razstava bo nameščena v prostorih mestne ljudske šole v pritličju in 2. nadstropjih. Tu bodo razstavili svoje blago obrtniki, trgovci in industrija. Obrtništvo bo posebno zastopala strojegradnja, pletarstvo, tapetništvo, mehanika, slaščičarji itd. Častno bodo zastopani trgovci manufakturisti in železničarji. Prav zanimiva bo bolgarska keramika. Mestna plinarna bo imela na razstavi poseben oddelček, kjer bo predvajala načine uporabe plina. Na razstavi bodo razstavljeni tudi izdelki Metalnega akcionarskega društva v Celju, avtomobili in motorji raznih tvrdk. Kmetijska družba bo razstavila gnojila, preparate za zaščito rastlin in živali i. dr. V pritličju bo razstavilo v posebnem oddelku dru-

štvo »Rejec malih živali«.

V dvorani Mestne hranilnice bo ob priliki Celjske razstave razstava del članov društva Slovenskega lika. Za likovno razstavo bo izšel tudi seznam del v posebnem katalogu. Filatelistično društvo »Celeja« bo ob priliki Celjske razstave za svojo 50 letnico obstoja priredilo prvo propagandno filatelistično razstavo. V nedeljo, 30. t. m., ob 10. dop. bo koncert Trboveljskih slavčkov. Na otvoritev, ki bo v soboto ob 10., so povabljeni vsi zastopniki vojaških in civilnih oblasti. Po otvoritvi bo ogled razstave, nato pa koncert vojaške godbe. Na razstavi bosta zastopana tudi Ljubljana in Zagreb.

Na železnici je od 27. julija do vključno 6. avgusta dovoljen obiskovalcem 50% popust.

Slaba pitna voda na Murskem polju

Letošnje pomladno deževje in povodnje so posebno na Murskem polju pustile zelo neugodne posledice. Voda, pitna voda, je zelo slaba. Vodnjakov zidanih in cementiranih je malo in le v teh vodnjakih je dobra pitna voda. V drugih, ki so slabo zidani, ali pa v jamah, kjer se zbira voda, je pa zelo slaba in sploh ni pitna. Voda, ki je vsled deževja stala, je postala silno slaba in začela pronicati v zemljo, ter se je začela zbirati v tistih studencih in jamah, kamor hodijo ljudje po vodo. Mnogo vodnjakov in vodnih jam

je preblizu gnojnic in greznic in gnojnica pronica v vodo ter jo onesnažuje. Vsled tega se razširjajo razne bolezni med ljudmi in živino.

Tu na Murskem polju je pravi teren za asanacijo naše vasi. Nekateri kmetje so že uvideli, da je treba preurediti gnojne jame, greznice in vodnjake, pa so to napravili. Drugi pa vse to zanemarijajo in pomagajo na ta način razširjevati bolezni. Treba bo pomagati in še marsikaj urediti v korist ljudskemu zdravju.

Iz Prlekije

Jadranski stražarji iz Veržaja so polovali na morje. Bili so v Bakru, kjer so ostali ledeni dni in so stanovali v domu Jadranske straže. Ekskurzijo je vodil agilni šolski inšpektor Kozar. Deca, ki še sploh ni videla morja, je bila navdušena. Srednja za ekskurzijo so zbirali vso leto, podprle pa so ekskurzijo razne ustanove. Državni derby na Cenu. Državni derby bi se moral letos vršiti v Beogradu 30. julija in 6. avgusta. Beograd pa je derby

odpovedal iz tehniških razlogov. Kolo ja hačev in vozačev v Ljutomeru se je že vsako leto potegovalo za derby, a ga niso mogli dobiti. Letos pa je odbor končno vendar dosegel, da se bo vršil derby na Murskem polju, ki je središče konjereje v Sloveniji. 13. in 15. avgusta bo na Cenu prava revija mурopoljskih kmetijskih konj, ki se bodo kosali za prvo nagrado 12 tisoč dinarjev.

o Sneg v Kranjski gori. Sredi dneva je pričelo v Kranjski gori močno snežiti. Temperatura je padla na 3 stopinje. Sneg sredi poletja je zbudil med letoviščarji mnogo pozornosti.

o Huda prometna nesreča na Jesenicah. Blizu Jesenic je trčil župni upravitelj Hermenegild Srebrnič v Soči z motornim kolesom v nekega kolesarja. Kolesar, Srebrnič in njegov slučajni sopotnik so se težko poškodovali.

o Naplavljenno truplo. Blizu Središča ob Dravi je Drava naplavila truplo okoli 50 letnega moškega. Čigar identiteta ni znana. Truplo je že razpadlo.

o Brat nad brata. Plač v Svečini so pripeljali v mariborsko bolnišnico 32-letnega kmetijskega dninarja Henrika Potrča.

V Ormožu pred vojno

V Štrigovi delalo zemljiški kataster

Trg Štrigova še sedaj nima urejenega katastra. Niti posamezni posestniki niso vedeli, kaj je prav za prav njihov. To se je posebno videlo pri odmeri davkov. Tako n. pr. je neki posestnik na Železni gori plačeval 20 let davek za svojega soseda od neke parcele. Sedaj so prišli geometri in pričeli meriti in urejevati kataster. Meriti so začeli od meje savske banovine in bodo še tekom letošnjega leta z delom končali. Tako bo občina Štrigova po 20 letih in v času, ko spada pod pravo dravske banovine, dobila svoj kataster in bo na ta način marsikateri nesporazum in marsikatera krivica preprečena.

o Stavka rudarjev v Hrastniku. V Hrastniku je pričelo stavkati okoli 750 rudarjev, ki so pričeli borbo za izboljšanje položaja. Pričela so se pogajanja.

V maju l. 1913. je sklicala nemškutar-ska gasilska zveza za okrožje Maribor in Ptuj »Gautag« v slovensko vas Loperšice blizu Ormoža. V Loperšicah je bila takrat ustanovljena požarna bramba z nemškim poveljevalnim jezikom. Slovenski Ormožani so se tedaj združili in sklicali sporazumno narodni tabor v Frankovce, na travniku, zavednega kmeta Martina Ivanuša.

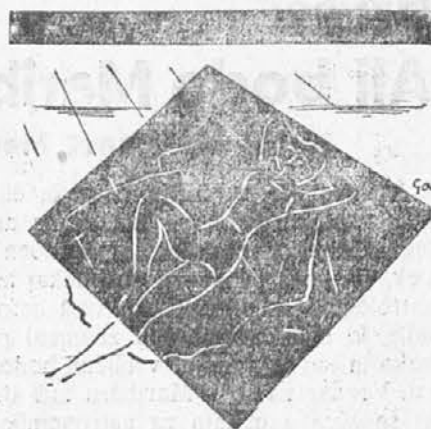
Na taboru se je zbralo nad tri tisoč Slovencev ne glede na strankarsko miselnost. Rodoljubi so z živo besedo žigosali drznost štajercijancev, sinov slovenskih mater, ki so za razne podpore »Št.-marke« prodajali svojo narodnost.

Za javni red in mir v Loperšicah je skrbelo nad 30 orožnikov s častnikom na čelu. Pa se pri vsem tem niti las ni nikomur skrivil. Komisar dr. Volte je bil

pošten, žandarmerija se je ravnala po njegovih navodilih. Neki prenapeti žandarmerijski podoficer se je javno izrazil, da nima »der windische Abgeordnete Miha Brenčič« ničesar govoriti. Ko je Brenčič za to zvedel, je interveniral v parlamentu na Dunaju in pregoreči orožnik je bil brzojavno prestavljen.

Po poraznem pozdravu so izletniki obrnili Loperšicam hrbet in se odpeljali tja, od koder so prišli. Slovenci so napravili odhajajočim na obeh straneh državne ceste špalir. Ko so se vozovi, bilo jih je kakih 10, počasi pomikali skozi vrste Slovencev, so ti vsikljali »Živio«. Izletniki so ta vzklik vselej ponovili in so s tem dokazali, da so dobri Slovenci, posebno v primeru, ko so se bali množice zbranih zavednih ljudi.

Ivan Rojs.

OBNOVITEV KOŽE

SOLEA
krema za boljše prehrano kože

se bo kljub soncu, vetru in vodi normalno izvirila, če jo bo podpirala Solea-krema, ki jo bo ščitila in hranila.

c Predavanje o kemični vojni bo danes zvečer ob 20. v gasilskem domu na mestnem poglavarstvu. Predava prof. Stan-ko Modic.

c Otvoritev Sokolskega doma kralja Petra II. v Zalcu bo v nedeljo, 6. avgusta.

c Nesreče. 10letni sin dninarja Slavko Kolenc iz Gotovelj pri Zalcu, se je igral pri vitlu od mlatilnice. Stroj ga je zgrabil in mu poškodoval prste na levi nogi. — 6letna hči dninarja Zofija Strgarjeva v Kokarjih pri Smartnem ob Paki je padla na travniku in si zlomila desno roko v ramenu. — 13letni sin kočarja Jakob Zamernik iz Podvolovljaka pri Lučah je padel s kolesa in si zlomil desno roko v ramenu. — Vsi ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnišnici.

c Avtomobil zgorel. Avtoprevoznik Alojz Sajovic iz Arjevsi pri Petrovcih je vozil s svojim tovornim avtomobilom drva v Petrovce. Mod voznik je nastal v motorju defekt, ki je povročil ogenj. Zaradi vnetja bencinskega tanka je zgorel ves avto s tovornim vred. Skoda znaša okrog 80.000 dinarjev.

n Ruski cigani izropali bogatega kmeta. V neki vasi v bližini Banja Luke je skupina ciganov na poti skozi vas izropala bogatega kmeta Ahmeta Klopča ter odnesla 40.000 din gotovine in za 6540 din zlatnikov. Kmet je opazil tatvino šele zvečer, ko se je vrnil z dela. Odhitel je po orožnike, ali cigani so ga med potjo zajeli. Na njegovo vpitje so pritekli sosede, ki so cigane zadržali, dokler niso prišli žandarji. Vendar pa se je dvema ciganoma posrečilo medtem z denarijem in zlatniki pobegniti.

n Slavonskim hrastovim gozdom grozi uničenje. Že letos pomladi so se pojavile v okolici Vinkovce na hrastovem listju gosenice, ki so z veliko naglico žrle mlado hrastovo listje. Vendar pa je pozneje hrastovo drevje znova poglano. Zdaj pa je napadel drevesa neke vrste črv, ki mu pravijo v znanstvenem svetu pepeljika, ki grozi uničiti cele površine hrastovih gozdov.

Toda, ste prepričani, da boste lahko preživljali tudi družino? Nas bo namreč osem...

Maribor

Ali bodo Mariborčani videli nocoj ljudi na Marsu?

Nocoj bo planet Mars oddaljen od Maribora „jedva“ 7 milijonov kilometrov

Astronomija je Mariborčane že od nekdaj zanimala, bolj pa še seveda astrologija; kajti Mariborčan je praktičen človek. On hoče od zvezd tudi nekaj imeti; astrologija pa je praktična veja astronomije, ki nam iz nebesnih znamenj pove, kako in kaj bo z nami v bližnji bodočnosti. Vendar pa so v Mariboru tudi ljudje, ki se živo zanimajo za astronomijo, in vsi ti bodo danes zvečer namerili svoje daljnogledne proti jugovzhodu, kjer se bo malo nad obzorjem pojavil po prvem večernem somračju v neposredni in najbližji bližini, kar je sploh mogoče, planet Mars. Nocoj bo oddaljen od Maribora komaj 7 milijonov km. Rekel bo kdo, da ni tole nikakršna bližina, ali Mars je lahko od zemlje oddaljen tudi 339 milijonov km. Tako bodo danes zvečer Mariborčani eni izmed onih tisočerihi ljudi po svetu, ki bodo z zanimanjem motrili veliko rdečasto zvezdo na jugovzhodu.

Znanstveno bi rekli, da je Mars eden izmed planetov, ki se vrtijo okoli sonca, da je povprečno oddaljen od sonca 227,8 milijona kilometrov (zemlja 149,5), da meri v premeru 6800 km (zemlja na ekvatorju 12756,8 km), da potrebuje za potovanje okoli sonca leto in 321,7 dni, da se zavrti okoli svoje osi v času 24 ur in 37,4 minute. Čeprav ga spremljata na potovanju okoli sonca dva meseca, ni na njem po nočeh nič svetleje, ker sta oba meseca zelo majhna, v premeru merita komaj 9 km. Zadnjič je bil Mars najbližje zemlji pred 15. leti (avgusta 1924). Že v nedeljo 23. t. m. je prišel Mars v ta-

ko zvano »veliko opozicijo« ali perihel, to se pravi, da se nahaja prav na nasprotni strani naše zemlje od sonca in da je zemlja v sredi ravne črte med Marsom in soncem. V perihelu se bo Mars nahajal znova v letih 1956, 1971, 1988 itd.

Kakor Zemlja ima tudi Mars štiri letne čase. Z daljnogledom, ki povečava 75krat se lahko vidi Mars v taki velikosti kakor vidimo s prostim očesom mesec. Z daljnogledom je prav lahko opaziti, da je ta planet neverjetno podoben zemlji. Znanstveni svet je izdelal do danes celo vrsto kart, ki so za čudo podobne zemeljskim zemljevidom. Seveda pa mora biti najmanjša površina, ki jo lahko opazimo velika na Marsu 20 do 25 kvadratnih kilometrov. Mars ima manj svetlobe kakor zemlja. Z daljnogledom je mogoče opaziti na njem pojave, ki so za čudo podobni onim na zemlji. Opazili so do sedaj na njem kopna, morja, jezera, pa tudi močvirnate predele, zato je prav verjetno,

da je zgoraj rastlinski svet. Če pa lahko uspeva ta, zakaj ne bi živeli na Marsu tudi ljudje?

Nič čudnega torej ni, če se tudi Mariborčan živo zanima, kako je z življenjem na Marsu, saj so se s tem problemom bavili že veliki znanstveniki, in premnogi svetovni pisatelji in romanopisci, med njimi tudi slavni angleški pisatelj »Svetovne zgodovine« H. G. Wells, so napisali obširne knjige o življenju ljudi na Marsu. (Wellova knjiga »Boj z Marsovci« je izšla tudi v slovenskem prevodu.)

V starih časih so bila ljudstva prepričana, da pomeni Marsovo približevanje k zemlji pogubo. Morda je bil prav zaradi tega Mars Rimljanom bog vojne, prav tako Grkom.

Ali ni tudi sedanja doba docela v vojnem ozračju? Kdo bi si upal trditi, da ni temu kriv Mars? O vsem tem se bodo lahko nocoj menili Mariborčani, če jim ne bo oblačno nebo zakrilo planeta.

Spominu generala Maistra

Včeraj se je zavedni Maribor dostojno poklonil spominu generala Rudolfa Maistra, ki ga že pet let krije zemlja. Dopolne je bila v frančiškanski cerkvi maša zadušnica, katere so se udeležili Maistrovi borci in zastopniki raznih narodnih društev. Zvečer je bila na Maistrovem grobu na poboškem pokopališču pietetna počastitev, pri kateri so sodelovali

pevci Ipavčeve pevske župe, Maistrovi borci in narodna društva. Generalov spomin so počastili govorniki podpolkovnik v p. g. Cvirni, g. Malenšek in gosp. Cimerman za Mistrove Borce ter koroško legijo in prof. dr. Dolar za Narodno odbrano. Med spominsko svečanostjo je nad pokopališčem krožilo letalo.

Zborovanje sadnih izvoznikov

Včeraj popoldne je bila pri Meranu važna konferenca sadnih izvoznikov, ki jo je vodil predsednik Združenja sadnih izvoznikov dravske banovine g. Srečko Kranjc iz Pesnice. Zborovanja so se udeležili izvozniki iz Konjic, Brežic, Slovenske Bistrice, Ormoža, Murske Sobotice, Celja, Ptuj, Ljutomer in Sv. Lenarta v Slov. gor. ter iz Varaždina in Čakovca.

Po pozdravu zastopnika zbornice za TOI dr. Plessa, zastopnika Kmetijske družbe dr. Kovačiča in inž. Ferlinca je poročal o položaju naših sadnih izvoznikov predsednik g. Srečko Kranjc ter poudarjal, da so na sadnem izvozu zainteresirani kmet, trgovec in izvoznik. Omenil je tudi borbo sadnih izvoznikov za spremembo pravilnika, po katerem naj bi vsak izvoznik položil 10.000 din kavcije. Moral bi imeti tudi vsaj triletno prakso.

Letošnjemu sadnemu izvozu proti veliki nevarnosti, ker se je v nekaterih okrajih pojavila uš San Jose. Zato naj izvozniki ne prevažajo iz okuženih krajev, ker bo sicer izvoz prepovedan. Letos bo mogoč izvoz samo v klirniške države.

Sledilo je zanimivo poročilo tajnika

zbornice za TOI dr. Plessa, ki je zatrjeval, da je lani dosegel izvoz jabolk iz Slovenije dve tretjini vsega našega izvoza. Apeliral je na Narodno banko, ki naj zastopa interese vsega našega gospodarstva in ne samo svojih delničarjev.

Letošnji izvoz bo navezan predvsem na Nemčijo in Češko. Toda tudi tam se bo čutila huda konkurenca italijanskega, romunskega in madžarskega sadja. V smislu uredbe se bo izvoz naših jabolk pričel 1. avgusta. Kontingentne listine je Prizad že dal na razpolago. Sadni izvozniki iz področja bivše mariborske oblasti jih dobe pri Združenju sadnih izvoznikov dravske banovine v Mariboru. Nemčija je dovolila kontingent 3000 vagonov jabolk, in sicer 20 mark franko jugoslovanska meja. Izvoz na Češko ostane kot prej, zaradi izvoza v bivšo Avstrijo pa je sedaj konferenca v Berlinu, kjer bodo določili ali ostanejo isti predpisi kakor lani za Nemčijo. Prizad bo letos izplačal vsakemu izvozniku 25 par izvozne premije za kg.

Ob zaključku so zborovalci sprejeli obširno resolucijo, v kateri zahtevajo spremembo pravilnika in da se naj sadje prodaja bruto za neto, kakor je bilo doslej.

Nova tekstilna tovarna

Hutterjeva tekstilna tovarna, bo zgradila po najnovejših vesteh novo tovarno za svilene izdelke. V tovarni bodo izdelovali svilene izdelke za oblačila iz prave in umetne svile. Svilene izdelke bo Hutterjeva tovarna izdelovala samo za izvoz. Z izvozom namerava tovarna dobiti potrebne devize za uvoz bombaža, ki ga rabi za ostale obrate. Tako bo Hutterje-

va tovarna na svojevrsten način rešila vprašanje deviznih težkoč.

Na splošno imajo naše tovarne za svilo dovolj surovin in dobro prosperirajo. Povečati namerava svoj obrat tudi Mariborska tovarna svilenih izdelkov d. d., ki ima tovarniške objekte v Radvanju. Zgradila bo novo poslopje za čiščenje in pripravljanje blaga.

Mars je pobell Pohorje

Drzna trditev je, da bi Mars pobell Pohorje, ali odkar je od pretekle nedelje Mars v perihelu, vreme in vročina čudovito skačeta. V soboto je bila do sedaj najvišja temperatura letos 35,6, v nedeljo pa najvišja 19,4. V ponedeljek je bila najnižja temperatura 12,2, v torek 12,1, v sredo pa že 7,0. Tako je bila včerajšnja sredo eden izmed najmrzlejših dni v letošnjem poletju. Ni čuda torej, da so ljudje začeli nositi plašče. Upati je, da bo prišlo vreme jutri, ko se bo začel Mars oddaljevati od zemlje, v svoj tir. Stvar je pač taka, da je z dekletom narobe, če jo začne obletavati fant s take bližine.

m Umrla je v Mariboru ga. Ana Pečecnik, soproga narednika vodnika v p. N. p. v m.

m Na medicinski fakulteti v Beogradu je promoviral za doktorja vsega zdravilstva g. Jože Grilc iz Maribora.

m Podružnica Kmetijske družbe v Mariboru ima v nedeljo, 30. t. m. ob 9. dop. v svojih prostorih na Meljski cesti važen sestanek z razpravo o viničarskem redu in slučajnostih.

m Sneg na Pohorju. Iz Mariborske kočne na Pohorju nam poročajo, da je tamkaj začel včeraj okoli poldne naletavati sneg. Temperatura je padla na 4° C.

m Promenadni koncert v parku bo nocoj od 20.30 do 22. ure. Igra godba »Drava«. Kapelnik g. Žekar.

m Jubilej majorja Zenkoviča. Včeraj je slavil na svojem posestvu v Pivoli 60-letnico življenja vpokojeni major naše vojske g. Albert Zenkovič, pristni sin naših Slov. goric. Kot sin pomorskega kapitana je že mlad objadral svet, studiral nato kadetnico, bil v svetovni vojni v Galiciji ranjen, se udeležil še bojev na italijanski fronti ter vstopil ob prevratu v Osijeku v jugosl. vojsko. Pozneje je služboval osem let v Mariboru, kjer je ostal med svojimi mnogoštevilnimi znanjci in prijatelji tudi v pokoju.

m Diplomirani je na filozofski fakulteti v Zagrebu g. Karl Rotovnik iz Maribora.

m Iz kaznilnice. Iz lepoglavske v mariborsko kaznilnico je premeščen paznik Josip Žibek.

m Za festival slovenskih narodnih običajev, ki bo v soboto 5. in nedeljo 6. avg. v Mariboru, je odobrena četrtinska vožnja. Ugodnost četrtinske vožnje velja za dopotovanje v Maribor od 4. do 6. avg. in za povratek iz Maribora od 5. do 7. avgusta. Legitimacije se dobijo pri Putniku.

m Preminula je v Mariboru ga. Amalija Kocmur. Pogreb bo v petek ob 16.15 na Pobrežju. N. p. v m.

m Tudi v Mariboru preti stavka pekovskih pomočnikov. Znano je, da je tudi v Mariboru živahno gibanje med pekovskimi pomočniki, ki se bore za kolektivno pogodbo. Mojstri večino njihovih zahtev zavračajo, zato grozi, da bo izbruhnila pekovska stavka.

m Neznatno truplo je naplavilo Drava blizu Sv. Ožbolta. Utopljenec je najbrže iz Nemčije.

m Borza dela potrebuje za takoj: 1 žagaria, 1 mizarskega pomočnika, 1 natakarja, 4 soboslikarje, 2 konjarja, tkalke in služkinje.

m Obdukcija bo razjasnila Laznikovo nenadno smrt. Včeraj smo poročali, da je prišel v bolnišnico z zlomljeno nogo ključavničar državnih železnic Janez Laznik, ki se je ponesrečil na vožnji med Siskom in Zagrebom. Nocoj pa je Laznik v bolnišnici znenada umrl. Truplo ključavničarja bodo obducirali, da bodo dognali vzrok njegove smrti.

m Kolesa krajejo kar naprej. Izpred neke gostilne v Kneza Koclja ulici je bilo ukradeno kolo mizarskemu pomočniku Leopoldu Čepeju. Kolo je znamke »Alfa« ter ima ev. štev. 2-13418-20.

m Tatvina kofesa. Izpred stanovanja zobotehnik Kurt Šlandra na Kralja Petra trgu je neki neznanec tat odpeljal 2400 din vredno kolo znamke »Diamant« in z ev. štev. 2-26477-2.

m Mlatilnica raztrga nogo otroku. Iz bližnje mariborske okolice so pripeljali v bolnišnico 8-letnega Franca Hedla, ki mu je mlatilnica zgrabila prste na nogi ter mu jih raztrgala.

m Nevaren konj. V Novi vasi v Slovenski Bistrici je brnil domači konj 33 let starega posestnikovega sina Ivana Dreva ter mu nevarno zdrobil čeljust. Dreva so pripeljali v bolnišnico.

m Čudna nesreča. Rešilni avto je prepeljal v bolnišnico 21 let staro tovarniško delavko Franjo Hauptmanovo, ki je v bolnišnici izpovedala, da je tako nesrečno padla na odprto britev na mizi, da si je prerežala žile v zapestju.

m Tatvina izpod otroške postelje. Te stilni delavec Avgust Heller iz Dravske ulice je prijavil na policiji, da mu je najbrže neka nepoštena varuhinja njegovega otroka odnesla izpod blazine v otroški postelji 800 din gotovine in hranilno knjižico z vlogo 2270 din.

m Oglje je odnesel, vreče pa pustil neki tat iz Smidrejevega dvorišča na Koroški cesti splavarju Janezu Gričniku. Gričnik ima okoli 100 din škode.

m Tatvine. Zadnje čase se kar množijo na policiji prijave manjših tatvin. Tako je iz nekega vrta na Pobreški cesti nekdo odnesel decimalno tehtnico zasebnici Mariji Sirčevi. Mesarju Matiji Holcu iz Pobrežja pa je bila ukradena iz Slojnice na Vodnikovem trgu telečja koža.

m V nedeljo popoldne ob 15. uri se ponovi v Kamnici igra »Na dan osvobodjenja«, ki je vzbudila pri prvi vprizoritvi toliko resničnega zanimanja.

m Razbojnik kolje prašiče kar v svinjaku. V Dravski dolini že več dni straši zloglasni razbojnik Jožef Pečovnik. Nazadnje je vlomil v svinjak posestnika Franca Krajnc pri Sv. Primožu, odrezal reženemu prašiču glavo, odstranil kar v hlevu drob ter meso odnesel. Poskušal je vlomiti tudi v župnišče, kjer pa so ga prepoznali.

* Dr. Thalmann odpotoval do 16. avg. * Zaščito pred soncem zahteva tudi Vaša koža. Sonce jo utruja! Solea-krema pa jo varuje, hrani, hladi in gladi.

* Na »Anin ples« v Rogaško Slatino v soboto, dne 29. t. m. bo vozil poseben avtokar »Putnika« ob 19.30 — nazaj ob 1.00 uri za le din 50.—. Prijavite se takoj!

* Užitekopolni izlet »Putnika« z luksuznimi avtokari »Putnika« v nedeljo, dne 30. julija: Rogaška Slatina din 50.— Celovec (velike sportne prireditve) din 120.—, Logarska dolina din 120.—. Takojšnje prijave pri »Putniku« — Maribor.

* Milijoni Vas čakajo... Pohitite nabavo srečk drž. razredne loterije pri »Viru sreče« »Putniku« Maribor. Zrebanje 5. razreda že od 12. avgusta do 9. sept. Na razpolago je din 56.946.000.—!!! m. Nočna lekarniška služba (od 22. do vključno 28. t. m.): Lekarna pri sv. Antonu, Frankopanova 18, telefon 27-01; lekarna pri Mariji pomagaj, Aleksandrova cesta 1, tel. 21-79.

n. Strela presekala gordijski voz. V neki manjši naselbini sta se v bližini Prokuplja že dalje časa prepirala zaradi neke murve Trajko Stanković in njegov posinovljenec Sava. Murva je bila že dobri dve leti jedro vsega njunega prepiranja. Konec tem prepirom pa je napravila zadnja nevihta. V murvo je udarila strela ter jo preklala točno v sredini.

Kino

* Grajski kino. Danes »Havajske melodije«. Pride najboljši češki film »Izgubljeni patrolja«.

* Kino Esplande. Do vključno ponedeljka »Donski kozaki« film iz ruskega življenja. Vera Koren, Charles Vanel.

* Kino Union. Do vključno petka »Ljubzen tihotapke« senzacijski pustolovski film iz življenja tihotapca.

Objave VIII. Mariborskega tedna

* Poleg velikih razstav bo obsegal VIII. Mariborski teden od 5. do 13. avgusta še skavtsko, vezeninsko, trgovsko in razstave malih živali, prepariranih malih živali, novih orodij, aparatov itd.

* Objave »Mariborskega tedna«. V okviru letošnjega VIII. Mariborskega tedna bo prirejena tudi velika razstava avtomobilov in motornih koles. Na razpolago je še nekaj prostora ter naj se zainteresirane tvrdke tozadevno najkasneje do sobote, dne 29. t. m. obrnejo na upravo Mariborskega tedna. Maribor. Trg svobode — grad, tel. 21-29.

Kultura

Gozdarski vestnik

Slovensko strokovno slovstvo je doživelo po svetovni vojni vsestranski razmah in vse važnejše stroke imajo tudi svoje periodično časopisje, zelo čudno pa je, da je glasilo našega gozdarstva, »Gozdarski vestnik«, staro šele poldrugo leto, saj je Slovenija po velikem delu gozdna pokrajina in je bila potreba po časopisu za gozdarstvo, lesno industrijo in trgovino že stara. Vendar smo imeli prej le posamezne, večinoma poljudno pisane priročnike, ki so nam jih napisali L. Dimić, A. Guzelj, inž. A. Šivic, inž. V. Novak, inž. M. Šušteršič, inž. J. Miklavžič in drugi. Strokovni list, mesečnik »Gozdarski vestnik«, nam je dalo šele lansko leto pod vodstvom in uredništvom inž. Stanke Sotoška v Mariboru.

Odlično urejani in opremljeni časopis je že s prvim letnikom več ko opravičil svoj nastanek in obstoj, s prvo polovico letošnjega drugega letnika se je pa še znatno izpopolnil in uvrstil med najodličnejše slovenske strokovne revije. V 7 številkah II. letnika, ki leže pred nami, je na prvem mestu zanimanja večja razprava urednika inž. S. Sotoška pod naslovom »Gozd in les«, ki nam podaja celotni vpogled v to bogato in važno področje narodnega gospodarstva. Nekateri podatki so poučni tudi za človeka, ki nima v praktičnem življenju z gozdom in lesom nobenega neposrednega opravka. Razpravo spremljajo prav tako zanimive ilustracije. Inž. M. Šušteršič je napisal tri važne prispevke: Izmera stoječih dreves brez posebnih priprav in tablic za praktične potrebe, Problem našega gozda in Zakaj gozd redi samega sebe? Inž. Novak je prispeval razpravi »Mladinski pogozdovalec dnevi jeseni leta 1938« in »Predavanja o gozdu«, H. Gager poročilo »Kanadski topol«, inž. A. Šivic »Gozdni požari I. 1938«, inž. S. Baranac »Prva propagandna vožnja motornih vozil na domača goriva v Jugoslaviji«, M. Potočnik razpravlja o problemih prekmurskega gozdarstva, inž. F. Sonnbičler opisuje žago in tovarno zabojev v Tržiču in vozove na gumijastih kolesih, inž. C. Božič upravo razlaščenih gozdov v Sloveniji, inž. M. Čokl pa naredbo o izkoriščanju rušja. Vsi prispevki so obilno ilustrirani.

Poleg razprav in člankov prinaša »Gozdarski vestnik« še obilico drugega, nič manj zanimivega in poučnega gradiva. Predvsem naj omenimo praktično važno gozdarsko posvetovalnico, statistike o lesni produkciji, trgovini itd., zakonite predpise in okrožnice, dopise, gradivo za slovenski gozdarski slovar, poročila o lesni trgovini i. dr. Med statistikami so zlasti zanimivi podatki o našem izvozu lesa v letih 1937, in 1938, in o splavarskem prometu po Dravi I. 1938. Posebno moramo ob koncu pozdraviti tudi zbiranje gradiva za slovenski gozdarski slovar in bi le želeli, da bi se še povečalo in pospešilo, eventualno ob so- delovanju kakega priznanega jezikoslov-

ca, ki naj bi pazil na terminologijo v skladu s pravili knjižne slovenščine.

Tako nudi »Gozdarski vestnik« obilico vsega potrebnega vsakomur, ki se kakor koli ukvarja z gozdom, lesom, lesno industrijo in lesno trgovino in ne bi smel manjkati v nobenem gozdnem in lesnem obratu ter gospodarstvu. Prav posebej je pa treba pohvaliti še odlično zunanjo opremo in grafično izvedbo te res moderne revije, ki jo tiska Mariborska tiskarna. Uredništvo in uprava vestnika sta v Mariboru, Kopališka ul. 6. -r.

Od Ljubotena do Koraba

Juljska številka našega »Planinskega vestnika« je vsa posvečena doživljanjem planinsko-smučarske odprave po zanimivih in nam Slovincem doslej tako malo znanih gorah Južne Srbije. Opis so prekrbela dr. Jože Pretnar, ki piše o postanku in pomenu odprave, Bogdan Jordan, ki nam podaja izčrpen geografski pregled Šar Planine in Koraba z zelo čednim celostanskim zemljevidom, in dr. inž. France Avčim, ki opisuje samo potovanje. Iz teh 38 strani obsegajočih opisov se nam odpirajo divni pogledi v gorsko romantiko zimskega juga kraljevine Jugoslavije, ki bo marsikoga zamikala, da bo sledil našim planinsko-smučarskim pionirjem. Iz tega pa tudi vidimo, da posega slovensko planinstvo vedno dalje v svet in dobiva vse širje razglede, kakor jih je imelo še pred nekaj leti. Krasne in zanimive so tudi slike, ki krase zvezek deloma med tekstom, deloma celostansko. Vseh je 23. »Planinski vestnik« izdaja Slovensko planinsko društvo v Ljubljani, urejuje ga pa dr. Josip Tominšek v Mariboru.

k. Spomenik kralja Aleksandra v Nišu je izdelal po razsodišču žirije akad. kipar Rade Stanković. Odkrit bo meseca novembra.

k. Smrt češkega slikarja. Dne 15. t. m. je umrl v Pragi v 79. letu starosti znani češki slikar prof. Alfons Mucha. Mucha je postal popularen po vsem slovanskem in ostalem svetu zaradi svojih ilustracij in po znamkah, ki jih je risal za bivšo češkoslovaško republiko. Dalje je bil znan po svojih znamenitih slikah na steklo v cerkvi sv. Vida v Pragi, a najbolj po seriji 20 slik »Slovanska epopeja«. — Pokojnik je bil sploh apostol slovanskega zbliževanja in je posvetil temu idealu večino svojega umetniškega delovanja. Ena izmed omenjenih 20 slik je posvečena tudi Slovincem.

k. Smrt madžarskega igralca. V starosti 72 let je umrl v Budimpešti nekdanji slavni madžarski karakterni igralec Narodnega gledališča, Ludvik Szathmáry.

k. Prvi Nušičev spomenik. V beograjskem Narodnem gledališču bodo ob pričetku nove sezone odkrili brončeno poprsje lani umrlega velikega srbskega komediografa Branislava Nušića. Kip je izdelal akad. kipar Božidar Obradović.

Sport

Punčec in Mitić, morda Kukuljević

Ves Zagreb, pa tudi teniški sportniki drugod po državi in izven njenih mej nestrpno pričakujejo začetek letošnjega evropskega finala za Davisov cup. Središče vseh ugibanj doma je za enkrat postava, ki jo bo določil tehnični odbor JTS. Na zadnji seji je sklenil, da nas bosta zastopala v singlu Punčec in Mitić. To je z ozirom na dani položaj gotovo edina mogoča rešitev, ker je Mitić mnogo zanesljivejši igralec od Kukuljevića, ki je zanesljiv in celo nepremagljiv samo, ako ima »svoj dan«. Za igro v dvojce pride v poštev kombinacija Punčec-Mitić in Punčec-Kukuljević, ki bosta danes še poslednji trenirala, tehnični odbor pa se bo odločil bržkone pred samim tekmovanjem.

MPK v Zagrebu

Mariborski pavalni klub, ki je začel delovati šele preteklo leto, se kljub težkim razmeram v katerih se razvija, jako lepo uveljavlja tudi izven svojega ožjega delokroga. Uspešnim propagandnim nastopom v Murski Soboti in v Rogoški Slatini se bo sedaj pridružil gostovanje na pokrajinskem pavalnem prvenstvu v Zagrebu, katerega se bo udeležilo 5 pavalcev, ki bodo gotovo tudi v težki konkurenci častno zastopali mladi mariborski pavalni sport.

Konjske dirke na Cvenu

Letošnje jahaško državno prvenstvo bo v nedeljo, 13. avg. ter na praznik, 15. avg., na znanem dirkališču na Cvenu pri Ljutomeru. Za prireditve, ki velja za glavno v sezoni, vlada veliko zanimanje. Splošne določbe za to prireditve so običajne, zmagovalcem so tudi tokrat namenjene lepe nagrade. Prijave sprejema do 5. avgusta ob 12. Zitek Franc, Ljutomer, istočasno pa je treba priložiti tudi prijavnino, ker je sicer prijava neveljavna.

MARIBORSKI KLUBI NA GOSTOVANJU SK Zeleničar bo v nedeljo gostoval v prijateljski tekmi proti Muri v Murski Soboti, SK Slavija pa bo nastopila v Guštanju kot partner tamošnjega Slovana v prvi poskusni tekmi za sprejem v JNS.

SPORED ATLETSKEGA PRVENSTVA MARIBORA

Za tekmovanje atletov za naslov mariborskega prvaka poedincev za leto 1939 vlad avetiko zanimanje, zato objavljamo

Šah

Šahovski turnir za prvenstvo Maribora

Sinoči je bilo odigranih nekaj prekinjenih oz. preloženih partij iz prejšnjih kol. Dunajska partija Ketš-Lukeš B. iz 13. kola je dala prav zanimivo igro. Mladi Lukeš je vzporedil na nasprotnikov tabor precej oster napad, ki se mu je Ketš postavil lepo v bran. V težki poziciji sta sicer oba nasprotnika napravila nekaj napak, ki pa so dale naposled pozitivno bilanco za Ketša, ki je partijo v svojo korist. Damin gambit V. Knechtl iz 14. kola je beli igral nespretno ter dal Knechtlu priliko za lep napad na kraljevo krilo. S konjevim vdorom na g3 je prišel beli v nevzdržen položaj ter moral partijo predati. Zanimivo se je razvijala partija Gerželj-Pesek iz 10. kola. Beli je igral zelo netočno Cambridge-Springs varianta daminega gambita, tako da je prišel Pesek v pozicijsko prednost, ki je pa ni znal dovolj efektno izkoristiti. Z nekoliko dvomljivo žrtvijo figure je sicer igro zapletel, vendar pa je Gerželj nadaljeval nato prav dobro, se izvelel iz vseh groženj in partijo dobil v 32. potezi. S to zmago se je

Doslej obe ekipi pridno trenirala. Punčec je v treningu premagal Pallado s 3:6, 7:5, 6:1, 6:2, Mitić pa Kukuljevića 8:10, 6:2, 6:4, v četrtem setu sta pri stanju 3:3 prekinila igro. Tudi gosti so pridno na delu pod vodstvom trenerja Nüssleina, ki pa ne daje prednosti igranju na sete, temveč vežbanju posameznih udarcev, da bi bili čim sigurnejši v napadu in obrambi. Nemški igralci so prav dobri, naši se bodo morali do kraja potruditi, v prilog gostom tudi močno govori, da se je vreme znatno ohladilo. Zrebanje nasprotnikov bo izvršeno v Zagrebu danes, tako da bomo vrstni red iger lahko prinesli šele jutri, ko se bosta odigrala prva singla.

celotni spored, zlasti ker je tekmovanje radi obsežnosti programa razdeljeno na tri dni:

28. julija ob 18.30 tek na 5000 m in 800 m;

29. julija ob 16. predteki in finale na 100 in 400 m, met krogla in kladiva, skok v višino, troskok, predteki 110 m z zaprekami;

30. julija ob 8.30 110 m z zaprekami finale, 200 m, skok v daljavo in ob palici, met diska in kopja, 1500 m, 10.000 m, štafeta 4 x 100 m.

Vsa tekmovanja bodo na stadionu SK Zeleničarja. Prireditelji pričakujejo, da bo sportna javnost posvetila tekmovanjem čim več pozornosti.

s Polovična vožnja v Zagreb. Posetniki teniškega dvoboja Jugoslavija-Nemčija bodo uživali ugodnost polovične vožnje na drž. železnicah, ki velja za prihod od 26. do 30. julija, a za povratek od 30. jul. do 1. avg. Na odhodni postaji je treba kupiti poleg cele karte obrazec K 13, ki velja s potrdilom JTS za brezplačen povratek.

s Hela Kovačeva je v finalu nemškega prvenstva izgubila proti gospe Sperling s 6:0, 6:1. Le-ta si je sedaj že šestič osvojila nemško prvenstvo.

s Na 42 km dolgi progi Gedser-Warnermünde je kot poslednja plavalica odstopila Danka J. Kamersgard, tako da od 5 plavalk na startu ni dospela nobena na cilj.

s Škotsko teniško prvenstvo si je osvojil Mac Phail, ki je v finalu premagal Argentina Russella.

s V tekmovanju z jadralnimi letali v Helsinkih je zmagala italijanska ekipa.

122. NEPRAVILNA OTVORITEV

(14. kolo mariborskega turnirja)

Beli: Mišura Crni: Lukeš F.

1. e4, e5 2. f4, d6 3. Le4, Sc6 4. e3, g6 5. Sf3, Lg7 6. d4, exd4 7. exd4, Dd6 8. e5, dxe5 9. fxe5, e6 10. Sc3, Se7 11. Ld1, 0-0 12. Sc4, Dd8 13. Le3, Sd5 14. Dd2, Scb4 15. a3, Sxd3+ 16. Dxd3, Ld7 17. Se3, Le6 18. Sxd5, Dxd5 19. Tac1, b6 20. Dd2, Tfd8 21. 0-0, Dd7 22. Te3, Tae8 23. Tfcl, Td7 24. Lh6, Dd7 25. Lxg7, Kxg7 26. Sg5, h6 27. Sh3, Le4 28. Sf2, Le6 29. Sg4, g5 30. Sxh4, Dd8 31. Sg4, De7 32. Sf6, Th8 33. Dxe5+, Kf8 34. Txc6, Txc6 35. Txc6, Dd8 36. Td6 in črni preda.

Prizori iz svetovne vojne

Jože Malenšek

Po poldrugem mesecu sem bil spet v Mariboru. Dodeljen sem bil štabnemu oddelku, ker sem hodil še s težavo. Franček pa sem poslal na dopust. Minevali so meseci in spet sem okrevaj. Moral sem v jeseni leta 1916 spet na fronto. Franček mi je vse pripravil za odhod. Nekega dne me vpraša »Kako pa je to gospod, da morate eni in isti vedno na fronto, drugi pa se grejejo že leta pri kadru, čeravno so zdravi kakor riba. Ustanovili so si tudi godbo, ki jim ob sobotah in nedeljah krajša čas. Debeli in lepo velbani hodijo okrog in proslavljajo zmage ob pivu in vinu. Ko bi imel jaz besedo, bi poslal vso to oblastno gospodo na fronto. Takole en bobneči ogenj bi jim ne škodoval. To bi bila prava muzika za te zaledske prasce. Tam bi se naučili schnellpolke in čardaša. Nobene škode pa bi tudi ne bilo, če bi jih razneslo na »taužend kosov«. Res je Franček, mu odgovorim, a tako se godi le nam Slovincem, samo mi smo dobri za klavnico. Ali niso opazovali, da je večina oficirjev in moštva na fronti Slovincem?

Pri kadru pa se grejejo samo Nemci in Židje. Vsi ti so baje nenadomestljivi in izvrstni instruktorji za frontno službo. Marsikdo od njih pa še bojišča videl ni. »To pa to, instruktorji pa instruktorji za svoje potrebe. Vajte kako bi jih jaz instruiral? Vsakemu bi dal ricinovega olja, da bi jih leksiralo na tavžend vragov.« Je rentalil Franček. »Sploh pa bova tudi midva napravila z vojno konec, če bo le prilika.« Pomežiknil mi je in se odpravil skozi vrata.

Prišla sva spet k polku k 4, četi. Polk je imel zasedene položaje na Monte Zebio v bližini mesteca Aslago. Bojna črta je bila zelo utrjena. Imela je globoke jarke in mnogo betoniranih kavern, katerim tudi najtežje granate niso mogle do živca. Življenje je bilo vso zimo enolično. Do kakšnih večjih bojev ni prišlo, le patulje so nadlegovale sovražnika. Prišel pa je 10. juni 1917 in spet je treskalo okoli nas, kakor ob najhujši nevihti. Italijani so obdelovali naš sektor z okoli 500 topovi različnih kalibrov s presledki do 25. juni-

ja. Nato je navalila pehota na nas, a je bila na celi črti odbita. Naši jarki so bili sicer zasuti, a kaverne so nas izvrstno ščitile pred izgubami. Ko so Italijani uvideli, da ne opravijo nič, so se umaknili za prilično 2 km zračne črte nazaj na zelo utrjeni vrh Monte Meletta in nastopila je doba miru. Nihče nas ni več nadlegoval. To je trajalo prilično 3 mesece. V začetku oktobra pa smo zaznali, da nas hočejo spet uporabiti na soški fronti, kjer se je pripravljala 12. soška bitka. »Spet bomo imeli svinjsko procesijo« mi pravi Franček nekega dne, ko mi prinese menažo od bataljona. »Čez 5 dni nas bodo zamenjali Madžari, nas pa bodo dali spet na Sočo.« Kakor mi je povedal, se je tudi zgodilo. Prišli smo v Trident, kjer nas je inspiciral poveljnik tirolske armade Conrad v. Hötzendorf. Vojaki niso bili nič kaj veseli takšnih inspekcij, kajti vedeli so, da pomeni takšen pregled vedno začetek večjih vojnih dogodkov. V Tridentu smo ostali prilično en teden. Med tem časom pa sem izgubil tudi dobrega Frančka. V polkovnem povelju je namreč stalo, da se morajo oprostiti vsi rudarji vojaške službe. Prišel je dan slovesa. Težko mi je bilo pri srcu. Franček

bi bil ostal še najraje dalje pri meni, a ga nisem hotel zadržati. Rekel sem mu: »Veš Franček, ti imaš ženo in otroke in treba je, da ostaneš ohranjen svoji družini, jaz pa sem sam. Vest bi me pekla, če se bi ti v predstoječi bitki kaj pripe-tilo. Tako pa boš ostal zdrav in čil tvoji rodbini. Pozdravi mi tvojo ženo in otroke in spomni se kedaj na me, na svojega prijatelja in bojnega tovariša.« Rosnili oči je stal pred menoj. Pred odhodom pa mi je izročil steklenico, v kateri je bila neka čudna rjava tekočina, rekoč: »Gospod, to le sem pripravil za vas, za vse slučaje. Kadar bo velika sila, napravite eden ali dva požirka iz nje in takoj boste dobili veliko vročino. Škodila vam ne bo prav nič, a pri zdravniku se boste lahko izmazali. Takšno reč sem uporabljal, kadar sem hotel biti marod in vedno je pomagalo.« To medicino sem nosil potem vedno s seboj in pomagala mi je, da nisem prišel po 12. soški bitki več na fronto. Kadar sem jo uporabljal sem se spomnil vedno na to zvesto, zlato dušo. Bil mi je najboljši prijatelj, ki sem jih kedaj koli srečal v svojem življenju.

KONEC.

Tabor akademikov v obmejnih Lešah

»Diži, diži se, pospremi krevete« je naša budnica Ne boste verjeli, da nam jo ob kitari zapoje najbolj zaspan tabornik Joško. Prekleta budnica — hrbtnice so še vroče, nam se pa ne ljubi vstajati. Zaspano mrmljanje in drugi glasovi spremljajo naše vstajanje, včasih mora celo dežurni pomagati komu na noge — posebno Pavlo rabi večkrat pomoč, kar je vzrok burnim jutranjim debatam.

Sedaj pa umivanje. Nekateri sicer filozofsko utemeljujejo nesmisel jutranjega umivanja, češ da se ponoči itak ne moreš umazati (Vlado, kajne?), vendar tudi ti pomagajo delati stisko pri vodnjaku.

»Au, au, je mrzla voda«, se oglašja Bajca, v čemer mu vsi pritrujemo. Ko si operemo še zobe s kolektivnim taborškim kalodontom in si pospravimo slanišče (oj, ubogi dežurni, koliko porabiš energije, da je vse v redu), se začne razdeljevanje sladkorja za zajtrk. Je res umetnost razdeliti desetim tabornikom pravilno po pet koščkov sladkorja.

Skupen odhod k zajtrku, ki ni vedno skupen, kar je večkrat vzrok jezi naše Micike. — Kakao. Micika mora uporabiti vse svoje natakarsko znanje, da strogo pravično razdeli vsakemu po dve skodelici, pri čemer pa njena pravičnost marsikdaj trpi na ugledu vsled nelojalne konkurence med taborniki (seveda samo pri kakau).

Še polovička cigarete in z mladeniškim zanosom se vrže deset tabornikov na delo, po dva in dva skupaj. Pavle s Tinčom v kot Pavlo z Vladom pa na Volinjak. Na Lešah samih imata monopol naš veliki politik Joško in notorični kravat »doktor« Miro. Na Kal se odpravita visoki elegantni Rihard in mali baritonist (v slučaju potrebe tudi tenorist) Bine. Dežurni je danes vodja tabora Bajca (dežurstvo je pri nas legalno »zabušavanje«, sicer pa kar se Bajce tiče — vsa čast! Ima pač smolo, da je dežurstvo padlo na njega ravno danes). V posebni sobi deluje naš Benjamin, »plakater« Mirko, ki mu pomaga pri risanju lepakov leška deca (Svoji k svojim!).

Opoldne se h kosilu vračamo prepoteni, utrujeni, lačni, kot da bi prišli iz

raja neke tuje velesile, vendar vedno nabiti s humorjem.

Obed. Lačni želodci se polnijo z odličnim kosilom, kar je zasluga g. Čopa, predvsem pa kuharic ge. Vere in naše Micike. — Zaljubljena je najbrž Micika, sicer ne bi zadnjič močnate jedi solila, namesto da bi jo sladkala. Pa še goste smo imeli. Micika, Micika! — Ampak vseeno so ti le Čopovi obedi tako okusni, da bi jih človek pojedel kar štiri porcije (kajne, Pavlo? — gre namreč po deželi glas, da mora Pavlo nasititi najprej svoje tri trakulje, nato pa še sebe — zato so seveda potrebne štiri porcije).

Polni želodci. Cela cigareta. Prebavljanje. Oh, če bi vedeli, kako se prileže tak naš popoldanski počitek. Ni ravno počitek, pa vseeno. Vlado prepeva ob spremljavi kitare pesmi o kraljeviču Marku, recitira Prešerna, da se ti trga drobovje (jej, če bi ga slišal naš Prešeren, v grobu bi se obrnil), agronom Pavle si hladi srce na ladrovini, nekaj jih kvartopiri (kvartopirci, ne boste videli nebeškega kraljestva!), naš politik Joško je prenehal biti zaspan, odkuri jo takoj po obedu v Prevalje s tako brzino, da baje ne rabi niti zavore (oj te prevaljske deklice, kaj bo z Joškom — na najboljši poti je, da se zaljubi). »Doktor« mora tudi med počitkom ordinirati, ostale pa moti leška deca, ki hodi po knjige — imamo namreč knjižnico. — Tinč in Bine spita v kotu spanje pravičnika, Mirko pa rešuje petošolske probleme.

Kadar pa dobimo kak obisk, se vsak odreče svojemu popoldanskemu počitku — zlasti se razveselimo libeliških tabornikov, še bolj pa seveda tabornice, katerim z veseljem vračamo obiske.

Vročina je popustila, ura je štiri. Dežurni zvesto vrši svoj posel — priganja nas k delu. Vendar nam mora dežurni še prej postreči z vodo. Pa je le revež, tale naš dežurni, najmanj desetkrat na dan mora po svežo vodo, kajti tudi to spada v njegov delokrog. Ko smo vsi »pijanji« vode, se razletimo na vse strani — popoldne obratujemo samo v Lešah. Zopet je čas dela.

Sestrađani kot volkovi pridrvimo z dela v Čopovo krčmo. Ah, to so večerje —

spet se polnimo z Mickinimi dobrotami. Pa kaj večerja — to kar pride po večerji. Veste kaj? »Žica« — saj vemo, da ne veste kaj je to. No, pa da ne boste ugibali, vam povemo. Predstavljajte si rodoljuba, ki je vnet za nas mladino in za našo razigrano pesem. Umetnost izvajati od takega rodoljuba nekaj »štefanov« vina — vidite — to je pa »žica.« Oh, da bi nas videli pri taki »žici«. Sicer smo sami basisti, pa napravimo tak pevski zbor v vseh glasovih, kar jih eksistira. Prelevimo se v tenoriste, ki so tem boljši, čam boljša je »žica«. Bajca je pri kitari, basiramo Vlado (včasih malo mimo), Pavle, Pavlo in Tinč, posili-tenor Bine leze v nebeške višave, ostali pa primajo tam, kjer kaj manjka. Vidite, pa imamo pevski zbor. »Žica« skrbi za to, da se grla pridno mažejo, da ne škripajo.

Torej vam bo jasno, kolike važnosti je »žica« za vsak dober pevski zbor. (Pevski zbori, posnemaite!)

Kadar pa ni »žice«, priredimo nekateri nočne pohode (to je vasovanje, da ne boste mislili kaj drugega). Ne moremo si kaj, da ne bi...

Na dnevnem redu: ob 22 uri nočni mir — toda samo na dnevnem redu. Je težko iti spat, če te srce vleče kam drugam. Ladrovino naskakujeja poleg Pavleta v zadnjem času tudi Tinč in Rihard. (Obadva sta sedaj v dilemi med Mariborom in Lešami.) Pri vasovanju jim večkrat šumi po glavi lepa pesem »Nabrusimo pete...« — zlasti kadar je nevarnost, da se prikaže »stari«.

Ko pricaplajo vsi kalilci tako zvanega miru v našo »kasarno«, nas vedno pripravljeno Bajca uspava s sentimentalnimi in melanholičnimi zvoki svoje kitare. Lahko noč!

Ti-Bi.

Najpopolnejše stanovanje na svetu

V sedmem nadstropju velike palače Brooks House v Londonu si je uredil lord Montbatten stanovanje, ki ga po pravici prištevajo k najmodernejši tovrstni napravi. Stanovanje ima 18 spalnic in sob za dnevno bivanje, 5 jedilnic in prejemnic, 7 kopalnic ter vrsto sob za služinčad in postranske potrebe. Del stanovanja, 6 sob z lastno kopalnico in kuhinjo, lahko rezervira od ostalega bivališča, tu bodo živeli lordovi otroci. Veliki salon stanovanja ima oder, kjer se lahko predvajajo tudi kinopredstave. Zvočna aparatura je postavljena v kabini, ki je po

vseh policijskih predpisih varna pred ognjem.

Vse stanovanje je seveda opremljeno z elektriko, tako tudi kuha. In ne le to: fotoelektrični aparat pokaže takoj, kdo je vstopil v stanovanje. Poseben signal javlja v sobe za strežništvo, da je prišel gost. Vrata se odpirajo avtomatično. Stanovanje ima več samostojnih telefonskih priključkov lordovih prijateljev, med njimi je tudi vojvoda Kentski. V salonih je krasna zbirka slik, njeno vrednost cenijo na milijon funtov.

× Zemljevid Rusije iz diamantov. Listi poročajo, da je »izginil« iz Louvra zemljevid Rusije, dragoceno delo iz samih diamantov, ki ga je bil podaril zadnji ruski car Nikolaj II. Parizu. Dar je bil vreden 45 milijonov frankov. Trideset let je visel zemljevid v malo obiskani stebreni dvorani Louvrea. Po naključju je reporter nekega lista odkril, da je stena prazna. Zemljevid je meril 3×2 m in ker je bil več 100 kg težak, ga ni bilo kar tako lahko ukrasti. Muzejska uprava se je iz-

govarjala, da so zemljevid poslali v neki muzej v Compiègne. Reporterji so planili tja, toda tam niso ničesar vedeli o tem. Končno so ga odkrili v rezervnih sobah in senzacija je splahnela v nič.

× Ljubezenska izpoved na nebu. Prebivalci mesta Ohama v USA so bili pričča nenavadnemu prizoru: V zraku se je pojavilo letalo in v 300 m velikih črkah iz dima je napisalo: Wiggie ljubi Heleno. Pač svojevrstna izpoved zaljubljenega mladeniča.

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV: V malih oglasih stane vsaka beseda 60 par. oglasov. Prispevki za te oglase le do 6. — Družbe preklicati dopisovanja in žurnalistični oglas do 1. — na besedi. Najmanjši znesek za te oglase je 10. — Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasni davek za enkratno objavo znaša 2. —. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu oziroma se je vplačati v plačilo skupaj z naročilom ali na po poštini položiti na čekovni račun št. 11.409. Za vse oglasne odgovore glede malih oglasov se mora orložitli znanika vs 3 dni

Razno

KOPALNE OBLEKE

nogavice, perilo, blago za ženske obleke in perilo dobi e v novi trgovini v letilnici »Marica«, Maribor, Koroška c. 26 (polez tržnice). 6317—1

MARIBORSKI TEDEN

Deske, letve in prečnike kupite najbliže pri Gnilšku v Razlagovi ul. 25. 6782—1

Prodaj

BELA OMARA

mize, razno pohištvo in posoda poceni naprodaj. Ciril-Metodova 12, pritličje. 6792—4

GUITAR-BANJO

(kitar-bendo), efekten jazz instrument, poceni prodaj. — Vprašati Ciril-Metodova 14, pritličje, levo, od 8.—10. 6789—4

Lepe

MARELICE in BRESKVE prodajam Krčevina, Ribniško selo 14. 6790—4

JEDILNICO, SPALNICO

in razno drugo staro pohištvo prodajam skladiščnik, Meljska 29 6788—4

Čitajte, »Večernik«

Radi starosti prodaj

TRGOVINO DVOKOLES nadomestnih delov, šivalnih strojev, električnih potrebščin in radioaparatorov na zelo lepem mestu brez konkurence. Zaslugek zelo dober in eksistentna zagotovljena. Kupcu eventualno prepustim tudi vsa pooblastila. Prodajam za bagatelno ceno z blagom ali brez. Naslov v upravi »Večernika«. 6799—4

Kupim

Kupim dobro ohranjeno KUHINJSKO OPREMO Naslov v upravi 6783—3

Kupim staro BRZOTEHTNICO za 150 kg. Vprašati Pobreška cesta 15-1. 6779—3

Naročajte blago po pošti!

Kadar pošljete denar po pošti, ni sledu o bojazni—

zakaj bi se torej bali naročiti blago po pošti?

Ako blago, ki ga vam bomo poslali, ne bi ustrezalo, vam ga zamenjamo ali vrnemo denar.

Zahtevajte naš brezplačni, bogato ilustrirani katalog najrazličnejšega blaga pri zelo nizkih cenah.

Veleblagovnica

Kastner & Olfert

Zagreb, Ilica 4 in 6

Opisi: Zagreb II., poštini predaj

Stanovanje

SOBA IN KUHINJA se odda 15. avgusta. Koroška cesta 50. 6800—5

DVOSOBNO ALI ENOSOBNO STANOVANJE

oddam odraslim osebam 1. sept. Cankarjeva 34. Pobrežje 6781—5

KOMFORTNO STANOVANJE

v novi hiši nasproti glavne-ga kolodvora, 2 sobi, soba za služkinjo, kopalnica in prikljike se odda strankam brez otrok s 1. IX. 1939. — Ljudska samopomoč, Maribor, Aleksandrova 47. 6778—5

Službo dobi

Iščem inteligentnejšo

GOSPODIČNO

za vsa hišna dela in kuho. Po nudbe s sliko na upravo pod »Dobra gospodinja«. 6785—9

SLUŽKINJA

srednje starosti, poštena, snažna, zmožna kuhe k eni osebi se takoj sprejme. Zaloker. Taborška 22-1. 6780—9

Službo išče

ŠIVILJA

za krpanje perila išče takojšnje zaposlitve. Sprejemem na dom nogavice za pobiranje pentelj in krpanje. Naslov v upravi. 6791—10

Novo blago za zavese

olepša vaš dom — v bogati izbiri prinaša

Tekstilana Büdefeld

MARIBOR, GOSPOSKA 14

Umrta nam je naša draga žena, mamica, gospa

Pečecnik Ana

soproga narednika vodnika v p.

Pogreb blagopokojne bo 28. julija 1939 ob 15. uri popoldne iz mestnega pokopališča na Pobrežju.

Zalujoča družina Pečecnik

Umrta je naša draga mama in stara mama, gospa

Amalija Kocmur

vdovljena Lavrenčič

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v petek dne 28. julija 1939, ob 16.15. uri iz mestne mrtvašnice v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto dne 29. julija, ob 1/27. uri v magdalenski župni cerkvi.

Maribor dne 27. julija 1939.

Družini Lavrenčič in Kocmur.

Zahvala

Vsem, ki so ob nenadomestljivi izgubi naše predrage mame

Marije Daneu

z nami sočustvovali, jo spemili na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje, ali na kateri koli drugi način izkazali zadnjo čast, izrekamo našo najpriskrnejšo zahvalo.

Maribor, Ruše, dne 27. julija 1939.

Zalujoči ostali.